

Kohtuutta koulusäästöihin

Turussa kouluvuosi alkoi huolestuttavin uutisin: kaupungin "uudistamishjelman" mukaan jopa neljännes kaupungin lähivuosien säästöistä aiotaan kohdistaa kasvatukseen ja opetukseen. Miljoonien eurojen vuosittaisia säästöjä tavoitellaan vähentämällä opetustunteja jopa 85 opettajan työpanoksen verran. Näin opetusryhmien koot kasvaisivat rajusti, mikä vaikeuttaisi niin opettajien työtä kuin lasten oppimista, etenkin jos samalla taas supistetaan kouluavustajien määrää. Uhattuna ovat myös useat lähikoulut, joiden lakkauttamisella saavutettavat säästöt olisivat kuitenkin minimaaliset verrattuna siihen, kuinka paljon ne hankaloittaisivat pienimpien koululaisten elämää koulumatkojen pidentyessä.

Säästöiltä ei kokonaan voida välttyä valtionosuuksien pienentyessä. Silti keskeiset peruspalvelut on turvattava, mikä edellyttää priorisoimista eli vähemmän välttämättömien hankkeiden lykkäämistä taloudellisesti parempiin aikoihin. Samoin tulee tarkkaan harkita, miten säästöt eri toimialoille kohdennetaan, jotta niistä koituu vähiten vahinkoa eikä kaupungin viime vuosina kohentunut vetovoimaisuus lapsiperheiden silmissä romahda.

Osallistaminen on päivän sana. Oppilaiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden lisääminen onkin tänä lukuvuonna nostettu keskeiseksi opetustoimen kehittämistavoitteeksi. Turun valtuuston hyväksymässä, vuoteen 2029 ulottuvassa strategiassa todetaan samoin, että "antamalla kuntalaisille mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin jo valmisteluvaiheessa, sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin ja päätöksiin kasvaa". Tätä osallisuutta nyt todella tarvitaan, jotta säästöt ja niiden seurannaisvaikutukset saadaan kohtuullistettua siedettävälle tasolle.

Kaupungin strategian mukaisesti "perusopetuksessa vahvistetaan lähikouluperiaatetta" eli "opetus järjestetään varsinkin alimmilla vuosiluokilla lähipalveluna". Tähän strategiaan ei lähikoulujen lakkauttaminen lainkaan sovi. Sen sijaan voitaisiin alueellisesti osallistaa niin vanhemmat kuin muutkin asukkaat suunnittelemaan, että miten koulutiloja voitaisiin käyttää monipuolisemmin eri ikäryhmien iloksi. Joissakin kouluissa onkin jo joustavasti toimivaa yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa eli alakoululuokkien lisäksi esikouluryhmiä. Yhteiskäyttöä eri tahojen kanssa voisi muutoinkin lisätä ja siten muodostaa kouluista yhteisöllisyyttä edistäviä nykyajan kyläkeskuksia.

Tiloistakin voidaan säästää merkittäviä summia, jos koulujen ja päiväkotien kunnossapitokustannukset saadaan pidettyä kurissa ja niiden rakentamisen ja remontoinnin laatua tehokkaammin valvottua.

Tilojakin tärkeämpää on niiden sisällä tapahtuva toiminta. Kouluissa on tulevinakin vuosina oltava tarpeeksi läsnäolevia aikuisia lastemme opinpolkuja tukemassa. Suomalaisen koulutuksen korkeasta laadusta ja yleissivistävyydestä ei tule tinkiä, vaan oppilaille on yhä tarjottava riittävän monipuolisia mahdollisuuksia kehittää itseään ja osaamistaan. Siksi me vanhemmat ja veronmaksajat emme voi hyväksyä suunniteltuja säästöjä sellaisenaan, vaan odotamme valtuutettujen vielä huolella harkitsevan niiden määrää ja suuntaa. Nyt ei ole kyse vain säästöistä, vaan ennen kaikkea arvovalinnoista.

Päivi Koskinen ja Hanna-Mari Kolistaja, Turun alueellinen vanhempainyhdistys Turvary ry